

ਹੈਕਲ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖਣਾ

ਜਦ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਯਹੂਦਾ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲਈ ਬਾਬਲ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਮਕਸਦ ਸ਼ਰਾ ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਮੁਤਾਬਕ ਹੈਕਲ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਬੰਦਗੀ ਫੇਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਦੇਰ ਲਗ ਜਾਣੀ ਸੀ; ਪਰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ, ਜਿਵੇਂ ਅਧਿਆਇ 3 ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਯਹੋਵਾਹ ਅੱਗੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਅਤੇ ਹੈਕਲ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਰੱਖ ਕੇ ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਣਾ ਸੀ।

ਵੇਦੀ ਅਤੇ ਬਲੀਆਂ ਬਹਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ (3:1-7)

ਜਦੋਂ ਸੱਤਵਾਂ ਮਹੀਨਾ ਆਇਆ ਤੇ ਇਸਰਾਏਲੀ ਨਗਰੀਂ ਵੱਸ ਗਏ ਤਾਂ ਲੋਕ ਇੱਕ ਤਨ ਹੋ ਕੇ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ²ਤਦ ਯੇਸ਼ੂਆ ਯੋਸ਼ਾਦਾਕ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਅਰ ਉਹ ਦੇ ਭਰਾ ਜਾਜਕ ਅਤੇ ਸ਼ਾਲਤੀਏਲ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਜ਼ਰੁਬਾਬਲ ਤੇ ਉਹ ਦੇ ਭਰਾ ਉੱਠ ਖਲੋਤੇ ਤੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਜਗਵੇਦੀ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਦੇ ਉੱਤੇ ਹੋਮ ਦੀਆਂ ਬਲੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਜਿਵੇਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਮਰਦ ਮੂਸਾ ਦੀ ਬਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ³ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਗਵੇਦੀ ਨੂੰ ਉਹ ਦੇ ਥਾਂ ਤੇ ਟਿਕਾਇਆ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ ਦੇਸ ਦਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਡਰ ਸੀ ਅਤੇ ਓਹ ਉਸ ਦੇ ਉੱਤੇ ਯਹੋਵਾਹ ਲਈ ਹੋਮ ਬਲੀਆਂ ਅਰਥਾਤ ਸਵੇਰ ਤੇ ਸੰਝ ਦੀਆਂ ਹੋਮ ਬਲੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਲੱਗੇ ⁴ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਡੇਰਿਆਂ ਦਾ ਪਰਬ ਮਨਾਇਆ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ ਦੀਆਂ ਹੋਮ ਬਲੀਆਂ ਗਿਣ ਕੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਵੇਂ ਹਰ ਦਿਨ ਦੀ ਰੀਤ ਸੀ ਚੜ੍ਹਾਈਆਂ ⁵ਉਹ ਦੇ ਪਿੱਛੋਂ ਸਦਾ ਦੀ ਹੋਮ ਬਲੀ ਤੇ ਅਮੱਸਿਆਂ ਤੇ ਯਹੋਵਾਹ ਦਿਆਂ ਸਭਨਾਂ ਠਹਿਰਾਇਆਂ ਹੋਇਆ ਪਰਬਾਂ ਤੇ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀਆਂ ਭੇਟਾਂ ਚੜ੍ਹਾਈਆਂ ਨਾਲੇ ਹਰ ਪੁਰਸ਼ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਭੇਟ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਯਹੋਵਾਹ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦਾ ਸੀ ⁶ਸੱਤਵੇਂ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਓਹ ਯਹੋਵਾਹ ਨੂੰ ਹੋਮ ਬਲੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਲੱਗੇ ਪਰ ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਹੈਕਲ ਦੀ ਨੀਉਂ ਅਜੇ ਰੱਖੀ ਨਹੀਂ ਗਈ ਸੀ ⁷ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਜਾਂ ਤੇ ਤਰਖਾਣਾਂ ਨੂੰ ਰੁਪਿਆ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸੀਦੋਨੀਆਂ ਤੇ ਸੂਰੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਪੀਣਾ ਤੇ ਤੇਲ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਓਹ ਫਾਰਸ ਦੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਪਰਵਾਨੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਬਾਨੋਨ ਤੋਂ ਦਿਆਰ ਦੀ ਲੱਕੜੀ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਰਾਹ ਯਾਫਾ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ।

ਲਿਖਤ ਇਹ ਯਾਦ ਦੁਆਉਣ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਖੁਦਾ ਅੱਗੇ ਮੇਲ ਬਲੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾਈਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦੱਸੇ ਗਏ ਪਰਬਾਂ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ।

ਆਇਤ 1. ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਜ਼ਰੁਬਾਬਲ ਦੇ ਨਾਲ ਯਹੂਦਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਏ। ਉਹ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਕਸਬਿਆਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਨਗਰੀਂ ਵੱਸ ਗਏ ਸਨ (2:70)। ਇੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸਰਾਏਲੀ ਜਾਂ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ‘ਇਸਰਾਏਲ’ ਨੂੰ ‘ਖੁਦਾ ਦੇ ਲੋਕ’ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੋਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਹੋਣ। ਕੀਥ ਐਨ. ਸੋਵੇਲ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ‘ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬਿਨਿਆਮੀਨ ਅਤੇ ਯਹੂਦਾ ਦੇ ਗੋਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ’

ਸਨ, ਪਰ ਇਸ ਸਥਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਦੂਜੇ ਕੂਚ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਭਾਵ ਉਸ ਬਹਾਲੀ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀ ਆਤਮਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਰੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਸੀ।' 1

ਯਹੂਦੀ ਕਲੰਡਰ ਦਾ ਸਤਵਾਂ ਮਹੀਨਾ ਆਇਆ (ਤਿਸਰੀ ਦਾ ਮਹੀਨਾ, ਜਿਹੜਾ ਸਾਡੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਸਿਤੰਬਰ ਅਕਤੂਬਰ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ), ਤਾਂ ਲੋਕ ਯਹੂਸਲਮ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਕੁ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ।² ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਥਾਂ ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਜਿੱਥੇ ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੀ ਹੈਕਲ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇਕ ਤਨ ਹੋ ਕੇ ਵਾਕ ਅੰਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਕਸਦ ਦੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਉੱਥੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਅਤੇ 'ਡੇਰਿਆਂ ਦਾ ਪਰਬ' ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਸਨ (3:4; ਵੇਖੋ ਲੇਵੀਆਂ 23:34-36)। ਇਸ ਪਰਬ ਨੂੰ ਤੰਬੂਆਂ ਦਾ ਪਰਬ ਜਾਂ ਸੱਕੋਥ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਤਵੇਂ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਜਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਤਰ੍ਹੀਆਂ ਦਾ ਪਰਬ (ਲੇਵੀਆਂ 23:24, 25; ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੋਸ਼ਹਸਨਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਯਹੂਦੀ ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਹੈ) ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦਾ ਦਿਨ (ਲੇਵੀਆਂ 23:27-32; ਇਸ ਨੂੰ ਯੋਮ ਕਿੱਪੂਰ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ।

ਆਇਤ 2. ਕੌਮ ਲਈ ਬਲੀਆਂ ਦੇਣ ਲਈ (ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ, ਹੋਮ ਬਲੀਆਂ), ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵੇਦੀ ਦੀ ਥਾਂ ਜਿਹੜੀ ਢਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਬਾਬਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹੈਕਲ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਕ ਜਗਵੇਦੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ (ਵੇਖੋ 2 ਰਾਜਿਆਂ 25:8, 9; 2 ਇਤਹਾਸ 36:19)। ਯੇਸੂਆ ਪ੍ਰਾਧਨ ਯਾਜਕ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਵਚਨ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਇਸ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ (2:2 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)। ਉਸ ਨੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਜਾਜਕ ਦੁਨਿਆਵੀ ਹਾਕਮ, ਜ਼ਰੁੱਬਾਬੱਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕੀਤਾ। ਮਿਲ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਓਸੇ ਹੀ ਥਾਂ ਜਗਵੇਦੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਪਹਿਲੇ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ('ਉਹ ਦੇ ਥਾਂ ਤੇ'; 3:3)।

ਵਚਨ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਜਗਵੇਦੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਬਲੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ (3:6)। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਗੱਲਾਂ ਕਿਵੇਂ ਸਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਸੰਭਾਵਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਇਤ 2 ਦੀ ਇਬਰਾਨੀ ਲਿਖਤ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਇਉਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, 'ਹੁਣ ਯੇਸੂਆ ... ਅਤੇ ਜ਼ਰੁੱਬਾਬਲ ... ਉੱਠੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਗਵੇਦੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ।' ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਸਤਵੇਂ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਦ ਲੋਕ ਯਹੂਸਲਮ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗਾਰੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਤਰਾਸ਼ੇ ਪੱਥਰਾਂ ਨਾਲ ਆਰਜ਼ੀ ਜਗਵੇਦੀ ਛੇਤੀ ਛੇਤੀ ਬਣਾ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੂਚ 20:24, 25 ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।³

ਖਾਸ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਟੀਚਾ ਉਵੇਂ ਹੀ ਬਲੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਮਰਦ ਮੂਸਾ ਦੀ ਬਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ। ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਕੁਝ ਅਲੋਚਕਾਂ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੁਰੇਤ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਜਲਾਵਤਨੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਮਿਆਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਜੇ ਵੀ ਤਿਆਰ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਨੂੰ ਮੂਸਾ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲੇ ਹੋਣ ਭਾਵ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ (ਸਿਰਫ਼ ਜਬਾਨੀ ਰਵਾਇਤਾਂ ਵਾਲੀ ਹੀ ਨਹੀਂ) ਅਤੇ ਛੇਵੀਂ ਸਦੀ ਈ.ਪੂ. ਵਿਚ ਯਹੂਦੀਆਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਤਕ (ਤਕਰੀਬਨ 537 ਈ.ਪੂ.) ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਵਚਨ ਨਾਲ ਹੀ ਚੱਲਦੇ ਸਨ।

ਆਇਤ 3-5. ਜਗਵੇਦੀ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਉੱਤੇ ਹੋਮ ਬਲੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾਈਆਂ। 'ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਡਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ' (NIV)। ਉਸ ਦੇਸ ਦਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਉਸ ਦੇਸ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ (ਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ) ਜਿੱਥੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਹੁਣ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੂਰੀਆਂ

ਨੇ ਲਗਭਗ ਦੋ ਸੌ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵਸਾਇਆ। ਉੱਥੇ ਵੱਸ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਰਹਿ ਗਏ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨਾਲ ਆਪੋ ਵਿਚ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲਏ ਸਨ (2 ਰਾਜਿਆਂ 17:24-41)। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ‘‘ਲੋਕ’’ ਖੁਦਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਅਜ਼ਰਾ 4: 1 ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ‘‘ਯਹੂਦਾ ਅਤੇ ਬਿਨਿਆਮੀਨ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ’’ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬਲੀਆਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੈਰੀਆਂ ਤੋਂ ਡਰ ਜਾਣ ਨਾਲ ਕੀ ਵਾਸਤਾ ਸੀ? ਸ਼ਾਇਦ ਵਚਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਹਾਦੁਰੀ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਡਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਲੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਲਾਰਮ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਡਰ ਦੇ ਕਾਰਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੁਦਾ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਵੈਰੀਆਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਇਹ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾਈਆਂ। ਜਗਵੇਦੀ ਖੁਦਾ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕ ਜ਼ਰੀਆ ਸੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ‘‘ਉੱਥੇ ਮੈਂ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲਾਂਗਾ’’ (ਕੂਚ 29:43)।⁴

ਇਹ ਆਇਤਾਂ ਸਾਫ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਕੀ-ਕੀ ਚੜ੍ਹਾਇਆ: (1) ਸਵੇਰ ਤੇ ਸੰਝ ਦੀਆਂ ਹੋਮ ਬਲੀਆਂ (3:3), ਜੋ ਰੋਜ਼ ਦੀ ਹੋਮਬਲੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਸੀ (ਕੂਚ 29:38-42; ਗਿਣਤੀ 28:3-8); (2) ਡੇਰਿਆਂ ਦਾ ਪਰਬ ਲਈ ਭੋਟਾਂ (3:4), ਜਾਂ ‘‘ਤੰਬੂਆਂ ਦਾ ਪਰਬ’’ (KJV), ਜਿਹਦੇ ਵਿਚ ਅੱਠ ਦਿਨਾਂ ਤਕ ਹਰ ਦਿਨ ਕੁਝ ਬਲੀਆਂ ਦੇਣ ਦੀ ਰੀਤ ਸੀ (ਗਿਣਤੀ 29:12-38); (3) ਅਮੱਸਿਆਂ ਅਤੇ ਸਭਨਾਂ ਠਹਿਰਾਇਆਂ ਹੋਇਆ ਪਰਬਾਂ ਲਈ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਭੋਟਾਂ (3:5), ਭਾਵ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਚੜ੍ਹਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ (ਗਿਣਤੀ 28:11-15) ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਲਾਨਾ ਪਰਬ (ਲੇਵੀਆਂ 23:1-37; 2 ਇਤਹਾਸ 8:13); ਅਤੇ (4) ਹੋਮ ਬਲੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਖੁਦਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਭੇਟ ਵਜੋਂ ਲਿਆਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ (3:5; ਗਿਣਤੀ 29:39; ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 16:10)।

ਆਇਤ 6. ਇਹ ਸਭ ਬਲੀਆਂ ਸੱਤਵੇਂ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਵਚਨ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦਾ ਕਿ ਜਗਵੇਦੀ ਦੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਹੀ ਹੋਇਆ; ਬਲਕਿ ਇਹ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਲਈ ਕੀ ਹੋਣ ਲੱਗਾ ਅਤੇ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਜਗਵੇਦੀ ਉੱਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਫੇਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ।

ਭਾਵੇਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਕੋਲ ਹੁਣ ਜਗਵੇਦੀ ਹੈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਪਰ ਅਜੇ ਵੀ ਕੁਝ ਕਮੀ ਸੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਹੈਕਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਹੈਕਲ ਦੀ ਨੀਉਂ ਅਜੇ ਰੱਖੀ ਨਹੀਂ ਗਈ ਸੀ। ਵਚਨ ਅੱਗੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਉਸ ਕਮੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲੱਗੇ।

ਆਇਤ 7. ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿਹਾੜੀ ਤੇ ਲਾਇਆ ਅਤੇ ਭਵਨ ਦਾ ਸਮਾਨ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਜਾਂ ਤੇ ਤਰਖਾਣਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਅਸਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦਿੱਤੀ; ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਲਥਾਨੇ ਤੋਂ ਦਿਆਰ ਦੀ ਲੱਕੜੀ ਤੋਂ ਬਦਲੇ ਵਿਚ ਸੂਰ ਅਤੇ ਸੈਦਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਪੀਣਾ ਤੇ ਤੇਲ ਦਿੱਤਾ।

ਹੈਕਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਕਈ ਪਹਿਲੂ ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੀ ਹੈਕਲ ਦਾ ਚੇਤਾ ਕਰਾਉਂਦੇ ਸਨ। (1) ਇਮਾਰਤ ਬਣਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ (2:68, 69; 1 ਇਤਹਾਸ 22)। (2) ਹੈਕਲ ਲਈ ਲੱਕੜ ਸੂਰ ਅਤੇ ਸੈਦਾ ਵੱਲੋਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਗਈ (3:7; 1 ਰਾਜਿਆਂ 5; 2 ਇਤਹਾਸ 2)। (3) ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਦਾ ਕੰਮ ਓਸੇ ਮਹੀਨੇ ਸ਼ੁਰੂ

ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲੀ ਹੈਕਲ ਤੇ ਸੁਲੇਮਾਨ ਨੇ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ (3:8; 1 ਰਾਜਿਆਂ 6:1; 2 ਇਤਹਾਸ 3:1, 2)। (4) ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਖੁਸ਼ੀ ਕਰਨਾ ਉਸ ਖੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਵਰਗਾ ਹੀ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਪਹਿਲੀ ਹੈਕਲ ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਨੇਮ ਦੇ ਸੰਦੂਕ ਨੂੰ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ (3:10, 11; 1 ਰਾਜਿਆਂ 8; 2 ਇਤਹਾਸ 5)। (5) ਹੈਕਲ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ (6:14-18; 1 ਰਾਜਿਆਂ 8:62-66; 2 ਇਤਹਾਸ 7:1-11)।

ਵਚਨ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਉਹ ਫ਼ਾਰਸ ਦੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਕੋਰਸ ਦੇ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਨਾਲ ਸੀ। ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਫੋਕਸ ਯਹੂਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਕੇ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਵਰਣਨ ਲੇਖਕ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕੀਤਾ।

ਹੈਕਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ (3:8-13)

ੳਤਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਭਵਨ ਵਿੱਚ ਜੋ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਿੱਚ ਹੈ ਆ ਪੁੱਜਣ ਦੇ ਪਿੱਛੋਂ ਦੂਜੇ ਵਰ੍ਹੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਮਹੀਨੇ ਸ਼ਅਲਤੀਏਲ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਜ਼ਰੱਬਾਬਲ ਤੇ ਯੋਸ਼ਾਦਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਯੋਸ਼ੂਆ ਨੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਕੀ ਭਰਾ ਜਾਜਕਾਂ ਤੇ ਲੇਵੀਆਂ ਤੇ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਜੋ ਅਸੀਰੀ ਤੋਂ ਮੁੜ ਕੇ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਨੂੰ ਆਏ ਸਨ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਲੇਵੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋ ਵੀਹ ਵਰਿਹਾਂ ਦੇ ਯਾ ਉਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੇ ਸਨ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਭਵਨ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਵੇਖ ਭਾਲ ਉੱਤੇ ਥਾਪਿਆ ੳਤਦ ਯੋਸ਼ੂਆ ਤੇ ਉਹ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਤੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਕਦਮੀਏਲ ਤੇ ਉਹ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਜਿਹੜੇ ਯਹੂਦਾਹ ਦੀ ਅੰਸ ਤੋਂ ਸਨ ਮਿਲ ਕੇ ਉੱਠੇ ਭਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਭਵਨ ਵਿੱਚ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਦੀ ਵੇਖ ਭਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹੇਨਾਦਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਤੇ ਭਰਾ ਵੀ ਜਿਹੜੇ ਲੇਵੀ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਨ ¹⁰ਜਦੋਂ ਰਾਜਿਆਂ ਨੇ ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਹੈਕਲ ਦੀ ਨੀਉਂ ਰੱਖੀ ਤਾਂ ਜਾਜਕ ਆਪਣੇ ਬਸਤਰ ਪਾ ਕੇ ਤੁਰੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਤੇ ਆਸਾਫ਼ ਦੀ ਵੰਸ ਦੇ ਲੇਵੀ ਛੈਣੇ ਲੈ ਕੇ ਖੜੇ ਹੋਏ ਭਈ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਾਉਦ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਉਸਤਤ ਕਰਨ ¹¹ਅਤੇ ਓਹ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਉਸਤਤ ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਗਾ ਕੇ ਆਖਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਉਹ ਭਲਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਦੀ ਦਯਾ ਇਸਰਾਏਲ ਉੱਤੇ ਸਦੀਪ ਕਾਲ ਦੀ ਹੈ ! ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਉਸਤਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉੱਚੀ ਦਿੱਤੀ ਲਲਕਾਰਿਆ ਏਸ ਲਈ ਕਿ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਭਵਨ ਦੀ ਨੀਉਂ ਧਰੀ ਗਈ ਸੀ ¹²ਪਰੰਤੂ ਜਾਜਕਾਂ ਤੇ ਲੇਵੀਆਂ ਤੇ ਪਿੱਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੁੱਢੇ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਭਵਨ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਏਸ ਭਵਨ ਦੀ ਨੀਉਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਧਰੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਰੋਣ ਲਗ ਪਏ ਅਤੇ ਬਥੇਰੇ ਨਿਹਾਲ ਹੋਕੇ ਉੱਚੇ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਲਲਕਾਰੇ ¹³ਏਥੋਂ ਤਾਈਂ ਭਈ ਲੋਕ ਅਨੰਦ ਦੀ ਲਲਕਾਰ ਤੇ ਪਰਜਾ ਦੇ ਰੋਣ ਦੀ ਡੰਡ ਵਿੱਚ ਨਿਖੇੜਾ ਨਾ ਕਰ ਸੱਕੇ ਕਿਉਂ ਜੋ ਲੋਕ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਲਲਕਾਰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਰੌਲਾ ਦੂਰ ਤਾਈਂ ਸੁਣੀਦਾ ਸੀ !

ਆਇਤ 8. ਅਸਲ ਉਸਾਰੀ ਦੂਜੇ ਵਰ੍ਹੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਮਹੀਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ। “ਦੂਜਾ ਮਹੀਨਾ” ਜ਼ਿਵ (ਲੀਅਰ) ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਅਪ੍ਰੈਲ ਮਈ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਨਾਲ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਜੇ ਯਹੂਦੀ 537 ਈ.ਪੂ. ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਵਾਅਦੇ ਦੀ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ, ‘‘ਦੂਜਾ ਵਰ੍ਹਾ’’ 536 ਦਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ।¹⁵ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੈਕਲ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਉਂ ਲਗ ਗਏ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਜਗਵਦੀ ਉੱਤੇ ਚੌਠ ਤਾਂ ‘‘ਸਤਵੇਂ ਮਹੀਨੇ’’ ਹੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ (3: 1-3)? ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਨ ਇਕੱਠਾ

ਕਰਦਿਆਂ ਕਰਦਿਆਂ ਦੇਰ ਹੋ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਆਖਿਰ ਹੈਕਲ ਦੀ ਲੱਕੜੀ ਯਾਫ਼ਾ ਥਾਣੀ ਲਬਾਨੋਨ ਤੋਂ ਆਉਣੀ ਸੀ (3:7)।

ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਸਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜ਼ਰੁੱਬਾਬਲ (ਦੁਨਿਆਵੀ ਹਾਕਮ) ਅਤੇ ਯੋਸ਼ੂਆ (ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜ਼ਕ) ਸਨ। 5: 16 ਵਿਚ ਹੈਕਲ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਜ਼ਰੁੱਬਾਬਲ ਦੀ ਥਾਂ ਸ਼ੇਸਬੱਸਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਾਫ਼ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਫ਼ਰਕ ਦੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਭਾਵਤ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਵਿਚ, ਜੇਕਬ ਐੱਮ. ਮਾਇਰਸ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੇਸਬੱਸਰ (ਜੋ ਕਿ ਬਜ਼ਰਗ ਸੀ) ਨਾਂ ਦਾ ਸੀ, ਜਦ ਕਿ ਜ਼ਰੁੱਬਾਬਲ (ਜੋ ਕਿ ਅਧੇੜ ਉਮਰ ਦਾ ਸੀ) ਯਹੂਦਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸਰਗਰ ਇੰਚਾਰਜ ਸੀ।⁶

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜ਼ਰੁੱਬਾਬਲ ਅਤੇ ਯੋਸ਼ੂਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਵਾਂਗ ਨੇ ਜਾਜਕਾਂ ਤੇ ਲੇਵੀਆਂ ਅਤੇ ਬਾਬਲ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੈਕਲ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਲੇਵੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋ ਵੀਹ ਵਰਿਹਾਂ ਦੇ ਯਾ ਉਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੇ ਸਨ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਭਵਨ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਵੇਖ ਭਾਲ ਉੱਤੇ ਥਾਪਿਆ ਗਿਆ। ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਇਤਹਾਸ ਵਿਚ ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਸਮਿਆਂ ਤੇ ਲੇਵੀਆਂ ਨੇ ਜਿਸ ਉਮਰ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਉਪਲੱਬਧ ਗਿਣਤੀ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਜਾੜ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਵਸਤਾਂ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਉਮਰ ‘‘ਤੀਹ’’ ਸਾਲ ਸੀ (ਗਿਣਤੀ 4:3), ਡੇਰੇ ਦੀ ਆਮ ਸੇਵਾ ਲਈ ‘‘ਪੰਝੀ’’ (ਗਿਣਤੀ 8:24), ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ‘‘ਵੀਹ’’ ਸੀ (3:8; 1 ਇਤਹਾਸ 23:24; 2 ਇਤਹਾਸ 31:17)।⁷

ਆਇਤ 9. ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਯੋਸ਼ੂਆ, ਕਦਮੀਏਲ, ਹੇਨਾਦਾਦ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਦੂਜੀਆਂ ਲਿਸਟਾਂ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। NIV ਵਿਚ ਹੈ ‘‘ਯੋਸ਼ੂਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਕਦਮੀਏਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ (ਹੇਦਾਬੀਆ ਦੀ ਸੰਤਾਨ) ਅਤੇ ਹੇਨਾਦਾਦ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਭਰਾ।’’ NRSV ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ, ‘‘ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਦੇ ਨਾਲ ਯੋਸ਼ੂਆ, ਅਤੇ ਕਦਮੀਏਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਹਿਨਾਦਾਦ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਬਿੰਨੂਈ ਅਤੇ ਹੋਦਵਾਯਾਹ।’’ ਨਹਮਯਾਹ 7:43 ਵਿਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਯਹੂਦਾ’’ ਦੀ ਥਾਂ ‘‘ਹੋਦਵਾਯਾਹ’’ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (ਜੋ ਕਿ ਇਬਰਾਨੀ ਵਿਚ ਰਲਦੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ)। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਹੀ ਸਹੀ ਸਬੰਧ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ ਪਰ ਵਚਨ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਇਹ ਆਗੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਨ।

ਆਇਤਾਂ 10, 11. ਹੈਕਲ ਦੀ ਨੀਉਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣਾ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਵਡਿਆਈ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਗਵਾਈ ਜਾਜਕ ਆਪਣੇ ਯਾਜਕਾਈ ਬਸਤਰ ਪਹਿਨ ਕੇ ਅਤੇ ਤੁਰੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਲੇਵੀ ਛੈਣੇ ਵਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਹੈਕਲ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਾਇਕਾਂ ਨੇ ਜਿਹੜੇ ਆਸਾਫ਼ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਾਉਦ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਉਸਤਤ ਕੀਤੀ। ਦਾਉਦ ਨੇ ਮੂਲ ਵਿਚ ‘‘ਅਰ ਦਾਉਦ ਨੇ ਲੇਵੀਆਂ ਦੇ ਸਰਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਆਪਣਿਆਂ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗਵੱਯਾਂ ਨੂੰ ਥਾਪਣ ਭਈ ਓਹ ਜੈ ਕਾਰ ਦੇ ਵਜੰਤਰ ਅਰਥਾਤ ਤੰਬੂਰੇ ਅਰ ਸਤਾਰਾਂ ਅਰ ਮਜੀਰੇ ਛੇੜਨ ਅਰ ਉੱਚੀਆਂ ਸੁਰਾਂ ਕਰ ਕੇ ਅਨੰਦਤਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਗਾਉਣ’’ (1 ਇਤਹਾਸ 15: 16; ਵੇਖੋ 2 ਇਤਹਾਸ 29:25, 26)।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯਹੋਵਾਹ ਦੀਆਂ ਬਰਕਤਾਂ ਲਈ ਉਸਤਤ ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਗਾਇਆ। ‘‘ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਾਇਆ’’ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ NRSV ਅਤੇ NKJV ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ‘‘ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਗਾਇਆ’’ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ‘‘ਇਕ ਗਾਇਕ ਮੰਡਲੀ ਵੱਲੋਂ ਦੂਜੀ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ,

ਦੁਗਾਣੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ, ਜਾਂ ਗਾਇਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਯਾਜਕਈ ਏਕਲ ਗਾਇਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਵਾਬੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਰਾਹੀਂ ਗਾਇਆ।⁸ ਉਸਤਤ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿਚ ਉੱਚੀ ਦਿੱਤੀ ਲਲਕਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਗਾਇਆ। ਜਾਣੇ ਪਛਾਣੇ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਖਿਆ, ‘ਉਹ ਭਲਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਦੀ ਦਯਾ ਇਸਰਾਏਲ ਉੱਤੇ ਸਦੀਪ ਕਾਲ ਦੀ ਹੈ’ (ਵੇਖੋ ਜ਼ਬੂਰ 136)।

ਆਇਤਾਂ 12, 13. ਜਾਜਕਾਂ ਤੇ ਲੇਵੀਆਂ ਤੇ ਪਿੱਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੁੱਢੇ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਭਵਨ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਨਵੀਂ ਹੈਕਲ ਦੀ ਨੀਉਂ ਵੇਖੀ ਤਾਂ ਉਹ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਰੋਣ। ਆਪਣੇ ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਜਲੋਂ ਨਾਲ ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੀ ਹੈਕਲ ਪੁਰਾਣੇ ਅਜੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਹੋਵੇਗੀ। ਹੱਜਈ ਅਤੇ ਜ਼ਕਰਯਾਹ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਹੜੀ ਹੈਕਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਮਲਾਂਕਣ ਕਰਕੇ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਬਣਾ ਰਹੇ ਸਨ (ਹੱਜਈ 2: 1-9; ਜ਼ਕਰਯਾਹ 4: 9, 10)। ਜਦ ਕੁਝ ਲੋਕ ਰੋ ਰਹੇ ਸਨ ਉਦੋਂ ਹੀ ਦੂਸਰੇ ਲੋਕ ਉੱਚੇ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਲਲਕਾਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵੇਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਅਨੰਦ ਦੀ ਲਲਕਾਰ ਤੇ ਪਰਜਾ ਦੇ ਰੋਣ ਦੀ ਡੰਡ ਵਿੱਚ ਨਿਖੇੜਾ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਲੱਗਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਮਾਹੌਲ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਆਨੰਭ ਭਰਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਅਨੰਦ ਦੂਰ ਤਾਈਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਵਾਲਾ 536 ਈ.ਪੂ. ਵਿਚ ਨੀਹ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ 520 ਈ.ਪੂ. ਦੇ ਕਰੀਬ ਦਾਰਾ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਹੋਇਆ। ਪਰ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੁੱਢੇ ਲੋਕ ਪਹਿਲੀ ਹੈਕਲ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਹੜੀ 586 ਈ.ਪੂ. ਵਿਚ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਤਾਰੀਕ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। 520 ਈ.ਪੂ. ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ (ਵੇਖੋ ਹੱਜਈ 2: 3)।⁹

ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ

ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਨੀਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖਣਾ (ਅਧਿਆਇ 3)

ਚੰਗੀ ਬੁਨਿਆਦ ਦੇ ਬਗ਼ੈਰ ਕੋਈ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਡੀ ਇਕ ਬੇਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਇਕ ਨਵਾਂ ਘਰ ਖਰੀਦਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਆ ਜਾਣ ਦੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਦੀਵਾਰਾਂ ਫਟ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਖਿੜਕੀਆਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੇੜੇ ਤਰੇੜਾਂ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਲਗ ਪਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਫਸ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਤਾ ਲਾਉਣ ਲਈ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਲਿਆਂਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਘਰ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਗਲਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਕਾਨ ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਖ਼ੁਬਸੂਰਤ ਸੀ ਪਰ ਵਿਹਾਰਕ ਤੌਰ ਤੇ ਬੇਕਾਰ ਸੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਨੀਹ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸੀ।

ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਅਜ਼ਰਾ 3 ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਨੀਹ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਸੀਰੀ ਵਿੱਚੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਤੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਘਰ ਹੈਕਲ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਅਧਿਆਇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਹੀ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਭਾਵ ਹੈਕਲ ਦੀ ਮੁੜ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਨੀਹ ਕਿਵੇਂ ਰੱਖੀ ਗਈ। ਉਸ ਨੀਹ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕਿਉਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਅੱਜ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੋਂ ਕੀ ਸਿੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਜੋ ਹੋਇਆ: ਇਤਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ। ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ 538 ਈ.ਪੂ. ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੇੜੇ ਬਾਬਲ ਤੋਂ ਫਲਸਤੀਨ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਆਏ ਅਤੇ ਯਹੂਸਲਮ ਵਿਚ ਅਤੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਹੋਰ ਕਈ ਨਗਰਾਂ ਵਿਚ ਵੱਸ ਗਏ। ਅਜ਼ਰਾ 3 ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਗਭਗ ਪਹਿਲਾ ਕੰਮ ਜਗਵੇਦੀ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਫੇਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਸੀ। (ਅਸੀਰੀ ਵਿਚਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੱਤਰ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਉਹ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਵਿਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਾ ਸਕੇ ਸਨ।) ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਸਤਵੇਂ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤਰੀਕ (ਸਿਤੰਬਰ ਜਾਂ ਅਕਤੂਬਰ) ਵਿਚ ਯਹੂਸਲਮ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਵਿਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਲੱਗੇ (3: 1-6)।

ਪਰ ਉਹ ਥਾਂ ਜਿੱਥੇ ਹੈਕਲ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਸਿਰਫ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੈਕਲ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ! ਅਸਲ ਚ ਉਹ ‘‘ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਭਵਨ’’ ਭਾਵ ਹੈਕਲ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਾਪਸ ਆਏ ਸਨ (3:8)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਗਲਾ ਕੰਮ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਕਾਰੀਗਰ ਦਿਹਾੜੀ ਤੇ ਲਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਲੇਮਾਨ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਹੈਕਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਭਾਵ ਸੂਰ ਅਤੇ ਸੈਦਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਖਰੀਦੀ।

ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਹੈਕਲ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਸਮਾਂ ਤੈਅ ਹੋ ਗਿਆ। ਯਾਜ਼ਕਾਂ ਅਤੇ ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰ ਗਾਏ ਅਤੇ ਜੈਕਾਰੇ ਲਾਏ (3: 10, 11)। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਬਜ਼ੁਰਗ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਹੈਕਲ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਯਾਦ ਸੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਰੋਣ ਲਗ ਪਏ (3: 12)। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਇਮਾਰਤ ਵਰਗੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੋਣਾ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਲਲਕਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਘੁਲ ਮਿਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵੇਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗ ਸਕਿਆ ਕਿ ਇਹ ਰੋਣ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਹੈ ਜਾਂ ਹੱਸਣ ਦੀ (3: 13)। ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਸਮਾਂ ਵੱਡੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਸੀ! ਹੈਕਲ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ! ਖੁਦਾ ਦ ਘਰ ਫੇਰ ਤੋਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ!

ਜੋ ਹੋਇਆ: ਹੈਕਲ ਦੀ ਨੀਂਹ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਣ। ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਹੈਕਲ ਦੀ ਨੀਂਹ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਰੱਖ ਕੇ ਪੂਰੀ ਕਿਉਂ ਕਰ ਸਕੇ? ਜਦ ਅਸੀਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਲਾਖਣਿਕ ਜਵਾਬ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਪੁੱਛ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਅੱਜ ਕਲੀਸੀਆ ਖੁਦਾ ਦੀ ਹੈਕਲ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਅਫਸੁਸ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ:

ਸੋ ਹੁਣ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਓਪਰੇ ਅਤੇ ਪਰਦੇਸੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਵਤਨੀ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਦੇ ਹੋ। ਅਤੇ ਰਸੂਲਾਂ ਅਤੇ ਨਬੀਆਂ ਦੀ ਨੀਂਹ ਉੱਤੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹੋ ਜਿਹ ਦੇ ਖੂੰਜੇ ਦਾ ਪੱਥਰ ਆਪ ਮਸੀਹ ਯਿਸੂ ਹੈ। ਜਿਹ ਦੇ ਵਿਚ ਸਾਰੀ ਇਮਾਰਤ ਇਕ ਸੰਗ ਜੁੜ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈਕਲ ਬਣਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ (ਅਫਸੀਆਂ 2: 19-21)।

1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 3: 16 ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ, ‘‘ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਹੈਕਲ ਹੋ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਆਤਮਾ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚ ਵੱਸਦਾ ਹੈ।’’

ਅਸੀਂ ਖੁਦਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਭਵਨ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹੋਈਏ ਜਾਂ ਨਾ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ (ਵੇਖੋ ਅਫਸੀਆਂ 4: 12)। ਅਜਿਹਾ

ਕਰਨ ਲਈ ਯਹੂਦੀਆਂ ਵਾਂਗ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਇਕ ਚੰਗੀ ਬੁਨਿਆਦ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮੰਡਲੀ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਖੂਬੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

1. ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਏਕਤਾ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹੈਕਲ ਦੀ ਨੀਂਹ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਰੱਖ ਲਈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਕ ਸਨ: “ਲੋਕ ਇਕ ਤਨ ਹੋ ਕੇ ਯਹੂਸਲਮ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ” (3: 1)। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਮੰਡਲੀ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚ ਏਕਤਾ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਯੂਹੰਨਾ 17:20, 21; 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 1: 10; ਅਫਸੀਆਂ 4: 1-3; ਫਿਲਿੱਪੀਆਂ 2: 1, 2)। ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਸਫਲ ਕੰਮ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਏਕਤਾ ਹੈ।

2. ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹਦਿਲੀ ਹੈਕਲ ਦੀ ਸਹੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਤਾਂਘ ਵਿਚ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਉਦਾਰ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹਦਿਲੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਭੇਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ (3: 5) ਅਤੇ ਹੈਕਲ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੈਸਾ ਦਿੱਤਾ (3: 7; ਵੇਖੋ 2: 68, 69)। ਸਾਨੂੰ ਹੋਰ ਮੌਕੇ ਯਾਦ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਦ ਖੁਦਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹਦਿਲੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਡੇਰੇ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹਦਿਲੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ (ਕੁਚ 35: 21-29; 36: 2-7) ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਬਦਹਾਲੀ ਵਿਚ ਵੀ ਮਕਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਲੀਸੀਆਵਾਂ ਨੇ ਯਹੂਸਲਮ ਦੇ ਗ਼ਰੀਬ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਦਿਲੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 8: 1-5; ਵੇਖੋ ਕਰਤੱਬ 4: 32-35)। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭੂ ਲਈ ਅੱਜ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਵ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਲੀਸੀਆਵਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਖੁਦਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਖੁੱਲ੍ਹਦਿਲੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

3. ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹੀ ਤਰਜੀਹਾਂ। ਖੁਦਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹੈਕਲ ਦੀ ਨੀਂਹ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਰੱਖੀ (ਕਿਉਂ ਜੋ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਸ ਸਮੇਂ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ (3: 2-6)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਿਆਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੁਦਾ ਦਾ ਘਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸੀ। ਹੈਕਲ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਭੇਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਨੀਂਹ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣਾ ਬੰਦਗੀ ਅਤੇ ਉਸਤਤ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੋਇਆ।

ਕਿਸੇ ਮੰਡਲੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਕਿਸ ਨੂੰ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ? ਕੋਈ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਹੋਰ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਹਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਦ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਇਹ ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ‘ਸਿੱਖਿਆ’ (ਭਾਵ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ) ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਅਸੀਂ ਇਹ ਆਖ ਕੇ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਖੁਦਾ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਵਡਿਆਈ ਮਿਲੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਹਦੇ ਲਈ ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਸਮਿਆਂ ਤੇ ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਕੰਮਾਂ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਇਹੀ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਸਹੀ ਕੰਮ ਹੈਕਲ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਫੇਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲਿਆ।

4. ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ। ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਹੈਕਲ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖ ਲਈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਬੰਦਗੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਿਚ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਧਿਆਨ ਸੀ (3: 2)। ਜੇ ਉਹ ਇਹ ਨਾ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਹੋਰ ਭਾਵੇਂ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਉਹ ਬੇਕਾਰ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਉਵੇਂ ਹੀ ਅੱਜ ਜੇ ਅਸੀਂ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਭਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਚਾਹ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਾਡੀ ਅਗਵਾਈ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਵਚਨ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਕਲੀਸੀਆ 'ਸਚਿਆਈ ਦਾ ਥੰਮ੍ਹ ਅਤੇ ਨੀਂਹ' ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। (1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3: 15)। ਜੇ ਅਸੀਂ ਸਚਿਆਈ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਿਚ ਨਾਕਾਮ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਹੋਰ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਫ਼ਾਇਦਾ ਨਹੀਂ।

5. ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ। ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੈਕਲ ਦੀ ਨੀਂਹ ਸਫ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਰੱਖ ਲਈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਭਰਾਵਾਂ, ਯਾਜ਼ਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਜ਼ਰੁਬਾਬਲ ਅਤੇ ਯੇਸੂਆ ਨੇ ਅੱਗੇ ਲਗ ਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ (3: 2)। ਜ਼ਰੁਬਾਬੱਲ, ਯੇਸੂਆ ਅਤੇ ਲੇਵੀਆਂ ਨੇ ਕਦਮੀਏਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ, ਯਹੂਦਾਹ (ਹੋਦਵਯਾਹ) ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਯਾਜ਼ਕਾਂ ਅਤੇ ਲੇਵੀਆਂ ਨੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਆਸਾਫ਼ ਦੀ ਸੰਤਾਨ' ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੀਂਹ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਸੰਗੀਤ ਭਰੇ ਅਨੰਦ ਵਿਚ ਅਗਵਾਈ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹੋਰਨਾਂ ਨੇ 'ਕਾਰੀਗਰਾਂ,' 'ਰਾਜ ਮਿਸਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਤਰਖਾਣਾ' ਅਤੇ 'ਰਾਜਗਿਰੀ' ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ, ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਭੇਟਾਂ ਅਤੇ ਮੇਲ ਬਲੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਉਸਤਤ ਵਿਚ ਜੈਕਾਰੇ ਮਾਰੇ। ਕੰਮ ਦੀ ਇਸ ਸਫ਼ਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਚ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ (3: 7- 11)।

ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੱਡੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂ ਜੋ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਲੀਡਰ ਬਣਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਲਈ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਖ਼ੁਦਾ ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖੋ ਵੱਖੋ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਹਰ ਯੋਗਤਾ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ 'ਮਸੀਹ ਦੀ ਦੇਹੀ ਉੱਸਰਦੀ ਜਾਵੇ' (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 4: 11, 12)। ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਤੋੜੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਅਤੇ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ (1 ਪਤਰਸ 4: 10, 11)। ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਇਹ ਕਿ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਸਫ਼ਲਤਾ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਯੋਗਦਾਨ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹਵੇਗੀ।

ਸਾਰ। ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਲੀਸੀਆ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ? ਉਹੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਹੈਕਲ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਲਈ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਸਨ। ਏਕਤਾ, ਖੁੱਲ੍ਹਦਿਲੀ, ਸਹੀ ਤਰਜੀਹਾਂ, ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ। ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੁਬੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਖਾਇਆ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੈਕਲ ਦੀ ਮੁੜ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ।

ਚੰਗੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ! ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਪ੍ਰਿਟਰ ਦੂਜੇ ਦੋੜਾਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅੱਗੇ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਮੋਹਰੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਟੀਮ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਚੰਗੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਟੀਮ ਵਿਚ ਜਜ਼ਬਾ ਭਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਡਿਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਸਥਾਨਕ ਮੰਡਲੀ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਚੰਗੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਮੰਡਲੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਲੋਕ ਇਕ ਮਨ ਹੋ ਕੇ, ਖੁੱਲ੍ਹਦਿਲੀ ਨਾਲ ਦੇਣ ਵਾਲੇ, ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਵਚਨ ਦੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ, ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋਣ।

ਅਜ਼ਰਾ 3 ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਹੈਕਲ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਕਹਾਣੀ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਗਈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖੀਏ ਕਿ ਚੰਗੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਫ਼ਲ ਅੰਤ ਦਾ ਕਾਰਣ ਬਣੇਗੀ। ਸਾਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਚੰਗੀ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਦ ਤਕ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਤਦ ਤਕ ਲੱਗੇ ਰਹਿ ਕੇ ਸਾਨੂੰ 'ਨਿਹਚਾ ਦੀ ਸਾਂਭ' (ਵੇਖੋ 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 4: 7) ਰੱਖਣ ਦਾ ਤਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਫਿਰ, ਜਦ ਅਸੀਂ ਇਹ

ਆਖ ਸਕੀਏ ਕਿ ‘‘ਮੈਂ ਦੌੜ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ,’’ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਚਮੁਚ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਸਾਡੇ ਲਈ ਕੀਤੇ ਕੰਮ ਉੱਤੇ ਅਨੰਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਕੀਥ ਐੱਨ. ਸ਼ੋਵਿੱਲ, *ਅਜ਼ਰਾ-ਨਹਮਯਾਹ*, ਦ ਕਾਲਜ ਪ੍ਰੈੱਸ NIV ਕਮੈਂਟਰੀ (ਜੇਪਲਿਨ, ਮਿਜ਼ੋਰੀ: ਕਾਲਜ ਪ੍ਰੈੱਸ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 2001), 65. ²ਦ ਐਕਸਪੋਜ਼ਿਟਰ'ਜ਼ ਬਾਈਬਲ ਕਮੈਂਟਰੀ, ਅੰਕ. 4, 1 *ਰਾਜਿਆਂ-ਅੱਯੂਬ*, ਸੰਪਾ. ਫ੍ਰੈਂਕ ਈ. ਗੋਬਲਾਇਨ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਜ਼ੋਂਡਰਵਨ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ, 1988), 621 ਵਿਚ ਐਡਵਿਨ ਐੱਮ. ਯਾਮੋਚੀ, ‘‘ਅਜ਼ਰਾ-ਨਹਮਯਾਹ।’’ ³ਰੁਬਨ ਰੈਜ਼ਲੈਫ ਐਂਡ ਪੌਲ ਟੀ. ਬਟਲਰ, *ਅਜ਼ਰਾ, ਨਹਮਯਾਹ ਐਂਡ ਅਸਤਰ*, ਬਾਈਬਲ ਸਟੱਡੀ ਟੈਕਸਟਬੁਕ ਸੀਰੀਜ਼ (ਜੇਪਲਿਨ, ਮਿਜ਼ੋਰੀ: ਕਾਲਜ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1979), 38. ⁴ਡੇਰੇਕ ਕਿਡਨਰ, *ਅਜ਼ਰਾ ਐਂਡ ਨਹਮਯਾਹ*, ਡਾਉਨਰਜ਼ ਗ੍ਰੇਵ, ਦ ਟਿੰਡੇਲ ਓਲਡ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਕਮੈਂਟਰੀਜ਼ (ਡਾਉਨਰਜ਼ ਗ੍ਰੇਵ, ਇਲਿਨੋਇ: ਇੰਟਰ-ਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1979), 46. ⁵ਯਾਮੋਚੀ, 624. ਜੇਕਰ ਬਾਬਲ ਤੋਂ ਆਉਣ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 538 ਈ.ਪੂ. ਦੇ ਅਖੀਰ ਤਕ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ⁶ਜੇਕਬ ਐੱਮ. ਮਾਇਰਸ, *ਅਜ਼ਰਾ, ਨਹਮਯਾਹ*, ਦ ਐਂਕਰ ਬਾਈਬਲ, ਅੰਕ. 14 (ਗਾਰਡਨ ਸਿਟੀ, ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਡਬਲਡੇਅ ਐਂਡ ਕੰ., 1965), 28. ⁷ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ, ਵੇਖੋ ਕੋਏ ਡੀ. ਰੋਪਰ, *ਗਿਣਤੀ*, ਟਰੱਥ ਫ਼ਾਰ ਟੂਡੇ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਸਰਸੀ, ਆਰਕੈਂਸਾ: ਰਿਸੋਰਸ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼, 2012), 115-16. ⁸ਜੇਮਸ ਬਰਟਨ ਕੋਫ਼ਮੈਨ ਐਂਡ ਥੇਲਮਾ ਬੀ. ਕੋਫ਼ਮੈਨ, *ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਅਜ਼ਰਾ, ਨਹਮਯਾਹ ਐਂਡ ਅਸਤਰ* (ਅਬਿਲੋਨ, ਟੈਕਸਸ: ਏਸੀਯੂ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1993), 29. ⁹ਮਾਇਰਸ, 26.